

**रे. दि. मु. नं. ३१/२०१० मधील निशाणी क्र. १४८ चे अर्जावरील आदेश**

**आदेश पारित दिनांक ११/१२/२०२४**

प्रस्तुतचा अर्ज प्रतिवादी क्र. १ ते ५ ने दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश ६ नियम १७ अन्वये प्रतिदाव्यात दुरुस्ती करण्याकरिता परवानगी मिळण्याकरता दाखल केला आहे. प्रतिवादी क्र. १ ते ५ यांनी हजर होवून नि. ३० कडे वादीच्या ऐण दाव्यास कैफियत व प्रतिदावा दाखल केलेला आहे. प्रतिदाव्यामध्ये या प्रतिवादी क्र. १ ते ५ यांनी अतिक्रमीत क्षेत्राचा कब्जा मिळणे बाबत व निरंतर ताकीदी करिता अर्ज देवून विनंती प्रार्थना केलेली आहे.

२) प्रस्तुत अर्जात प्रतिवादी क्र. १ ते ५ चे असे कथन केले आहे की, कोर्ट कमिशनर यांनी दि. १२/०५/२०२३ रोजी मो. र. नं. १७६ अन्वये वाद विषय मिळकतीची एकत्र मोजणी करून तसा अहवाल के. कोर्टात नि. १४३ कडे दाखल केलेला आहे. सदर अहवाल पाहता यातील वादी यांनी या प्रतिवादीचे ग. नं. ९०४ मध्ये ००.१२.५७ आर अतिक्रमण केल्याचे व त्याच प्रमाणे प्रतिवादी क्र. ६ याने या प्रतिवादीचे क्षेत्रात ००.०२.७४ अतिक्रमण केल्याचे निष्पन्न झाले आहे. वादींनी प्रतिदावा दाखल करते वेळी दावा दाखल करणे अगोदर झालेल्या मोजणीच्या आधारे अतिक्रमीत क्षेत्राचा उल्लेख केलेला होता. परंतु कोर्ट कमिशनर अहवाला नंतर सदरचे अतिक्रमीत क्षेत्र बदलेले निष्पन्न झालेले आहेत. त्या अनुषंगाने प्रतिदाव्याच्या कामी दुरुस्ती करणे न्यायाकरीता जरूरीचे झाले आहेत. प्रतिवादी क्र. १ ते ५ मागू इच्छित असलेली दुरुस्ती पुढील प्रमाणे- प्रतिवादी क्र. १ ते ५ यांनी त्यांच्या मूळ प्रतिदाव्यात परिच्छेद क्र. १२ (अ) तसेच प्रस्तुतच्या अर्जामध्ये परिच्छेद क्र. २ व ३ मध्ये नमूद केले प्रमाणे प्रतिदाव्यात येणे प्रमाणे दुरुस्तीची परवाणगी मागितलेली आहे. प्रतिवादी क्र. १ ते ५ चे असे कथन आहे

की, प्रतिदाव्यामध्ये दुरुस्ती करणेची आहे. प्रतिवादी प्रतिदाव्यात मध्ये मागीत असलेली दुरुस्ती ही मोजणी अहवाला नंतर विना विलंब केलेली आहे. सदरची दुरुस्ती ही कोर्ट कमिशनर यांचे अहवाल्यानंतर म्हणजेच subsequent event नंतरची असल्याने व सदरच्या दुरुस्तीने मुळ प्रतिदाव्यामध्ये प्रकारचा फेर बदल होणार नसल्याने सदर दुरुस्ती करणे न्यायाकरिता जरीचे झाले आहे. प्रतिवादी यांच्या अर्जास मुदतीच्या कायद्याचा बाध येत नाही. तरी विनंती की, वर कलम ३ मध्ये प्रतिदावा दुरुस्ती बाबत केलेली मागणी मंजूर व्हावी.

३) मुळ वादी यांनी प्रतिवादी क्र. १ ते ५ यांच्या प्रस्तुत अर्जाला निशाणी १५० कडे म्हणणे सादर केले आहे. वादीने प्रतिवादींनी प्रस्तुत अर्जात केलेले कथन पूर्णपणे नाकारले आहे. वादीचे असे कथन आहे की प्रतिवादी क्र. १ ते ५ ने त्यांच्या प्रस्तावित मागणी केलेली दुरुस्ती मंजूर केल्यास वादी यांना त्यांच्या मालकीच्या क्षेत्रामध्ये अतिक्रमण केले आहे असा निष्कर्ष आत्ताच काढणे योग्य ठरणार नाही. वादी हे सदर क्षेत्राचे विरोधी कब्जाने कायदेशीर मालकच झालेले आहेत. सदरचे अतिक्रमण हे प्रदिर्घ कालावधीचे असल्याने व ते प्रतिवादी यांच्या जाणीवेने असल्याने त्यास कोणत्याही परिस्थिती वादीने अतिक्रमण केलेले आहे असे बिलकूल म्हणता येणार नाही. उलट वादींनी सदरच्या वर नमूद केलेले क्षेत्रामध्ये आपले कायदेशीर स्वामीत्व विरोधी कब्जाने मालक होण्याच्या तत्वानुसार परीपूर्ण केलेले आहे. त्यामुळे प्रतिवादी क्र. १ ते ५ ने प्रतिदाव्यात केलेली दुरुस्तीची मागणी नामंजूर करण्याची विनंती वादीने केलेली आहे.

४) अर्ज व म्हणणे वाचले. प्रकरण संचिकेचे व सोबतच्या कागदपत्रांचे अवलोकन केले. उभय पक्षांच्या विद्वान विधिज्ञांचा युक्तिवाद ऐकला.

५) उभय पक्षकारांतर्फे करण्यात आलेली परस्पर विरोधी कथने, अभिलेखावर या टप्प्यापर्यंत दाखल असलेली कागदपत्रे व सादर केलेला युक्तिवाद यांचे पार्श्वभूमीवर प्रस्तुत अर्जाचे निर्णयाचे अनुषंगाने विचार केला असता खालील प्रश्नबिंदू माझे विचारार्थ उपस्थित झाले. त्यावरील माझे निष्कर्ष त्यांच्या अनुषंगाने असणाऱ्या सविस्तर कारणमीमांसेसह मी खालीलप्रमाणे नमूद करीत आहे.

**\* कारणमीमांसा \***

६) सर्व प्रथम वादीने विनंती केल्याप्रमाणे दाव्यामधील वाद कथनांमध्ये दुरुस्त्या करण्याची परवानगी देण्यासाठी दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश ६ नियम १७ मधील तरतुदीप्रमाणे वादीने मागितलेल्या दुरुस्त्या या उभय पक्षकारांमधील मुलभूत वादविषयाचे गुणदोषावर निराकरण करण्यासाठी मंजूर करणे जरूरीचे आहे किंवा कसे व मागितलेल्या दुरुस्त्या मंजूर करणेस दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश ६ नियम १७ मधील परंतुकामध्ये नमूद केलेल्या अटींची बाधा येते किंवा कसे हे पाहणे जरूरीचे आहे. सदरच्या कायदेशीर तरतुदीचा विचार करून प्रस्तुत अर्जाचा निर्णय करणेकामी परस्परविरोधी कथनांची तपासणी करणे जरूरीचे आहे.

७) वर नमूद केल्याप्रमाणे परस्परविरोधी कथनांचा विचार केला असता सर्व प्रथम ही बाब नमूद करणे जरूरीचे आहे की, वादीने प्रस्तुत प्रतिवादींविरुद्ध प्रस्तुतचा दावा हा निरंतर ताकिदीकरिता दाखल केला आहे. प्रतिवादी क्र. १ ते ५ ने प्रतिदावा अतिक्रमित क्षेत्राचा कब्जा मिळने बाबत व निरंतर ताकिदीकरिता दाखल केलेला आहे. प्रतिवादी क्र. १ ते ५ यांनी त्यांच्या प्रतिदाव्यात वादीने व प्रतिवादी क्र. ६ ने अतिक्रमित केलेले क्षेत्राचे क्षेत्रफळ ग. नं. ९०४ मध्ये पश्चिम बाजूने ००.१०.५० आर असे नमूद

केलेले आहे. परंतु दिनांक १२/०५/२०२३ रोजी न्यायालयामार्फत करण्यात आलेल्या मो. र. नं. १७६ अन्वये अतिक्रमित जागेचे क्षेत्रफळ ००.१२.७५ असल्याचे दिसून येते. सदरची मोजणी ही प्रतिवादी क्र. १ ते ५ ने प्रतिदावा दाखल केल्यानंतर झालेली आहे. प्रतिवादी क्र. १ ते ५ कडून सदरची बाब अभिलेखावर आणण्यास कोणताही विलंब किंवा त्यांच्या बाजूने कसूर झालेला नाही

८) दावा व प्रतिदावा हा उभय पक्षकारांचे स्थावर मिळकतीतील हक्क व हितसंबंधाचे निश्चितीबाबतचा असल्यामुळे प्रतिवादी क्र. १ ते ५ ने प्रतिदाव्यात मागितलेल्या दुरुस्त्या या उभय पक्षकारांमधील वादविषयांचे गुणदोषावर अंतिम निराकरण करण्यासाठी मंजूर करणे जरूरीचे आहे. प्रस्तुत वार्दींनी त्यांच्या म्हणण्यामध्ये ज्या हरकती सदर दुरुस्तीकरिता घेतल्या आहेत त्या हरकतीमध्ये या टप्प्यावर कोणतेही तथ्य असल्याचे दिसून येत नाही. या सर्व बाबींचा विचार करून मी पुढीलप्रमाणे आदेश पारित करीत आहे.

### आदेश

१. प्रस्तुत अर्ज मंजूर करण्यात येत आहे.
२. खर्चाबाबत आदेश नाही.
३. प्रतिवादी क्र. १ ते ५ ने प्रस्तुत अर्जात परिच्छेद क्र. २/३ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे आवश्यक तो मजकूर प्रतिदाव्यामध्ये नमूद करण्यासाठी आवश्यक त्या दुरुस्त्या प्रतिदाव्यामध्ये करण्याची परवानगी देण्यात येते.
४. प्रतिवादी क्र. १ ते ५ ने सदर आदेशाच्या अनुषंगाने आवश्यक त्या

रे. दि. मु. नं. ३१/२०१०  
गुराप्पा व इतर वि. बाबू व इतर

५

CNR – MHSN08-000222-2010  
निशाणी क्र. १४८ वरील आदेश.

दुरुस्त्या दाव्यात ज्या त्या ठिकाणी वैधानिक कालावधीमध्ये  
करून घेण्याचे तसेच दुरुस्त प्रतिदाव्याची प्रत दाखल करण्याचे  
प्रतिवादी क्र. १ ते ५ यांना निर्देशित करण्यात येत आहे.

स्थळ:- जत  
दि. ११/१२/२०२४

(प्रकाश सी. बछले)  
दिवाणी न्यायाधीश कनिष्ठ स्तर,  
जत